

Urbes

IN nostra VWestphaliæ descriptione sequuntur urbes, inter quas offert se primum *Monasterium* totius VWestphaliæ Metropolis, *Mediolanum* Ptolemæo, ut censet Pyrchaimerus, vulgo *Munster*. Urbs est omnium celeberrima & munitissima. In hac floruerunt litteræ & puritas Romanæ linguæ ante annos 12. Episcopatus appellacionem urbs Monasteriensis præbet, & ab insigni Monasterio ibi fundato nomen appellacionemque sortita est. Videndus Munsterus lib. 111 Cosmographiæ. Hic magna rerinctorum (quos Catapactas nominant) orta est factio, anno 1033 & sequente, undique illius sectæ hominibus eo tantumquam ad acropolim confluentibus, tantumque eorum crevit conjuratio, ut nulla humana auctoritate potuerit comprimi, lecto etiam capite seditionis *Joanne* quodam *Bukholdo* opificio sarcinatores, genere plebeio, ad omnia parato, ingenio, audacia, facundia, fraudibus supra reliquos omnes præcellente. Hic se Regem non est veritus prædicare. Episcopus igitur vi sibi debellandos hostes ratus, opibus Archiepiscopo Colonienfis, & Ducis Clivienfis adjutus, post 14 obsidionis mensem urbe sua poritus est. Regem forcipibus candentibus lacertum, ferreaque corte inclusum, è turri suspendi iussit. *Susatum* (*Soest*) urbs VWestphaliæ post Monasterium opulentissima amplissimaque, decem populosis distincta Paræciis, Primæva fundacione castrum seu præfecturam fuisse perhibent, quæ in tantam paulatim urbem excreverit. Indeque Susati appellacionem natam, quod ob loci situsque oportunitatem, ædificiorum aliquid ad castrum ipsum semper accesserit, ut a quotidiano incremento, *Susatum* quasi *ein Zusatz*, sit cognominatum. Complures pagos vicinos sibi subditos occupat, olim præfecturas minores, quos populari nunc lingua, *die Burden*, indigerant. Urbs hæc nunc sub Cliviorum, Iuliacensium ac Montensium Ducis clientela est, quum ante fuisset Archiepiscopi Colonienfis subjecta. *VVesalia inferior* vulgo *vvesel*, urbs clara opibus, dignitate ædificiis & mercatura. Ad alterius superioris differentiam quæ in sinistro Rheno latere sita est, *Wesalia* est dicta inferior. Ex præterfluente *Lippa* fluvio commoditates haud pœnitendas percipit, qui sinistrum ejus latus adluens, statim Rheno confociatur. Est *VVesalia* memorabiles misericordiæ ara, a Clarissimi viri ac D. D. Henrici Oliserii, cognomento Baers, D. Cancellarii Clivienfis &c, parentibus consecrata & posita; Gerontocomium nimirum, ubi senio & ætate confectis Viris vitæ necessaria liberalissime suppeditantur: cujus annuos proventus Filius, paternæ pietatis memor, adauxit. De Oldenburgo supra diximus. *Osnaburgum* sive *Offenburgum* insignis Civitas, a Comitibus de Engern erecta, auctore Hermann. Alii a Julio Cæsare hanc urbem inceptam esse perhibent, ut *Annales Saxonum*. Ferunt hanc a pellibus bovinis dictam, quibus urbs hæc fuerat circumdata. Situ amœnam obtinet vallem amnive *Hasa* irrigatur. Pinguem in ea coquunt Cerevisiam, *Buse* vocatam. Carolus magnus Saxonibus triginta trium annorum bello edomit, *VVidekindi* etiam Arce, huic urbi vicina, expugnata, eaque imposito præsidio firmata decem in Saxonia Episcopatus instituit, quorum præcipuum *Osnaburgensem* esse voluit. Summe etenim hanc urbem præ cæteris coluit, cui privilegium novæ Scholæ concessit, in qua Græcæ & Latinæ litteræ a Viris doctis traderentur, ut scribunt Munsterus, Hamelmannus, & Argentinenſium